

04.11.2024

SİRKÜLER 2024/42: SGK'nın 2022/22 sayılı "Yemek Bedeli" konulu Genelge'nin 2.1.2. ve 2.1.4. numaralı bölümleri ve dayanağı Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 97. maddesinin 7/a bendinin iptaline ilişkin Danıştay 10. Dairesi'nin 2023/170 E., 2024/1853 K. sayılı kararı

Bilindiği üzere SGK'nın 02.12.2022-2022/22 tarih ve sayılı "Yemek Bedeli" genelgesi ile 2020/20 İşveren İşlemleri Genelgesinin İkinci Kısımının "Kanunun 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendi Kapsamındaki Sigortalılar Yönünden Sigorta Primine Esas Olan Ve Olmayan Kazançlar İle Kısmen Prime Tabii Tutulacak Kazançlar" başlıklı ikinci bölümünde yer alan 2.1- Yemek paraları başlıklı alt başlığı ve içeriği 1.12.2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere değiştirilmiştir. Bu değişikliklerle;

- **2.1.2** numaralı başlığında, "İşverenlerce sigortalılar için üçüncü kişilere nakden yapılan yemek ödemelerinde uygulama" başlıklı bölümünde, işverenlerce sigortalılar için işyeri veya müşterilati dışında kalan yerlerde üçüncü kişilere yemek bedeli adı altında fatura karşılığı yapılan nakden ödemelerin,
- **2.1.4** numaralı başlığında da "Sigortalılar için üçüncü kişilere yemek kuponu, yemek kartı, yemek çeki vb. araçlarla fatura karşılığı ödenen yemek bedellerine ilişkin uygulama" başlıklı bölümünde, sigortalılara ay içinde yemek bedeli olarak nakit ödeme yapılmaksızın, çalıştıkları işyerinin dışında yemek üretimi yapan başka firma veya şahıslar tarafından yemek kuponu, yemek kartı, yemek çeki vb. karşılığında yemek verilmesi halinde sigortalılar için üçüncü kişilere yemek kuponu, yemek kartı, yemek çeki vb. araçlarla fatura karşılığı yapılan ödemelerin,

Nakit yemek yardımı gibi değerlendirilerek, bu kapsamda yapılan ödemelerin günlük asgari ücretin %23,65' inin fiilen çalışılan gün sayısı ile çarpılması sonucunda bulunacak tutarın prime esas kazançta dahil edilmeyeceğini, aşan kısmın prime tabi tutulacağını açıklanmıştır.

Danıştay 10. Dairesi'nin 2023/170 E., 2024/1853 K. sayılı kararı ile de genelgenin yukarıda yer verilen (2.1.2. ve 2.1.4. numaralı) bölümleri ve bu düzenlemelerin yapılmasının dayanağı Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin değişik 97. maddesinin 7/a bendi aşağıdaki hususlara atıf yapılarak iptal edilmiştir.

- Yemek kartı/çeki/kuponunun, yemek bedelinin ödenmesi dışında hiçbir mecrada ve -nakit ya da nakit yerine geçecek şekilde- başka hiçbir amaçla kullanılmaması halinde, bahse konu yemek yardımının sosyal yardım niteliğini koruması ve işçiye emeği karşılığı verilen ücret ya da yan ödemeler vasfını taşıması nedeniyle "ayni yardım" kapsamında değerlendirilerek yemek kartı/çeki/kuponuna yüklenen tutarın prime esas kazançta dahil edilmemesi gerekecektir.
- Ancak yemek kartı/çeki/kuponunun, yemek bedelinin ödenmesi dışında başka mecralarda ve yemek bedeli ödeme dışında -nakit ya da nakit yerine geçecek şekilde- başka amaçlarla kullanılması halinde, bahse konu yemek yardımının "nakdi yardım" kapsamında değerlendirilmesi ve davalı Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek kısmının (Kurum Yönetim Kurulunun 17.11.2022 tarihli ve 2022/323 sayılı kararıyla günlük brüt asgari ücretin % 23,65'inin) prime esas kazançta tabi tutulmaması, bu tutarı aşan kısmının ise sigorta primine tâbi olması gerekecektir.

- 2.1.4 maddesinde işverence sigortalıya işyeri veya müstemilatı dışında 3. kişilere ait restoran ve bunun gibi yerlerde verilen yemeklerin bedellerinin yüklendiği yemek kartı/çeki/kuponunun yalnızca yemek bedeli ödemede kullanılacağı kabul edilmiş olmasına rağmen, anılan şekilde yapılan yemek bedeli ödemesi aynı yardım kapsamında ele alınması gerekirken nakdi yardım olarak değerlendirilmiş ve bu ödemenin davalı Kurumca belirlenen tutarı aşan kısmı prime esas kazançta dahil edilmiştir.

Bu nedenle, anılan kapsamdaki aynı yemek yardımlarını nakdi yardım olarak niteleyen dava konusu Yönetmelik kuralı ile Genelgenin dava konusu 2.1.4 maddesinde de hukuka uyarlık görülmemiştir.

Söz konusu karar temyiz aşamasındadır. SGK da bu kararı esas alarak henüz bir düzenleme yapmamıştır. Dolayısıyla işlem yapmadan önce SGK'nın konuyla ilgili açıklamaları takip edilmesinin uygun olduğu değerlendirilmektedir.